

ภาษาพาสอนเรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย

ผู้เขียน อัจฉรา ชิวพันธ์
บทวิจารณ์โดย ผศ.ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช¹ และปวีณา แก้วอาจ²
Asst.Prof.Dr.Prasopsuk Rittidet¹ and Paweena Kaewart²

บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย ผู้วิจารณ์ได้ศึกษา (1) ประวัติและผลงาน (2) เนื้อหา และ (3) ข้อคิดเห็นที่มีต่อหนังสือภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย แต่ละประเด็นปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. ประวัติและผลงานศาสตราจารย์อัจฉรา ชิวพันธ์

ตำแหน่งปัจจุบัน

- ศาสตราจารย์ระดับ 10
- ผู้อำนวยการบ้านาญคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษา

- ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) สาขาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาเอก พลศึกษา วิชาโท ภาษาอังกฤษ
- ครุศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฝึกอบรมด้าน Language Arts ณ North Texas State University ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประสบการณ์

ด้านการสอน

- มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

ด้านการบริการสังคม

- เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและเป็นวิทยากรจัดการอบรมเทคนิคการสอนภาษาไทยให้แก่หน่วยงาน ทั้งของรัฐและเอกชน

ผลงานด้านการเขียน (ตำรา หนังสือ และแบบฝึกหัด)

ระดับอุดมศึกษา (จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

- ภาษาพาสอน : เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย
- กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา
- พัฒนาทักษะภาษา พัฒนาความคิดด้วยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอนภาษาไทย
- อ่านสนุก-ปลูกสำนึก เล่ม 1-5

ระดับประถมศึกษา

- แบบฝึกหัดภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และหนังสือเสริมทักษะภาษา

ระดับปฐมวัย

- หนังสือเสริมประสบการณ์และส่งเสริมคุณธรรม ประมาณ 50 เล่ม

ผลงานด้านการวิจัย

- ได้รับทุนวิจัยในโอกาส 200 ปีกรุงรัตนโกสินทร์จากฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำวิจัยเรื่อง แนวคิดทางการศึกษาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
- ได้รับทุนวิจัยในโอกาส 700 ปีลายสือไทยจากฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำวิจัยเรื่อง อัตราความเร็วในการเขียนเลขไทยและอารบิก และการใช้เลขไทยและอารบิกในการระบุจำนวนเมื่อมีสิ่งเร้าแตกต่างกัน
- ได้รับทุนวิจัยจากฝ่ายวิจัย คณะครุศาสตร์ ทำวิจัยเรื่อง เทคนิคการใช้รูปกรวยในการเขียนเรียงความ

เกียรติประวัติ

- ได้รับพระราชทานรางวัลครูภาษาไทยดีเด่นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ของมูลนิธิสมาน คุณหญิงเบญจา แสงมลิ ในปี พ.ศ. 2533
- ได้รับรางวัลนักบริหารดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2545 สาขาส่งเสริมการสอนภาษาไทย โครงการ “นักบริหารดีเด่น” หนังสือพิมพ์เส้นทางเศรษฐกิจ
- ได้รับรางวัลศิษย์เก่าเกียรติยศ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2550

ความภูมิใจ

ในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2548 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ระดับ 10 ซึ่งนับเป็นศาสตราจารย์คนแรกและคนเดียวของโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ตั้งแต่ออกตั้งมาจนถึงปัจจุบัน

2. เนื้อหา

หนังสือเรื่องภาษาพาสอนเรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย เป็นหนังสือที่ได้จัดพิมพ์เป็นครั้งที่ 8 ได้รับทุนสนับสนุนในบไทยเข้มแข็งของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้เขียนได้เล่าถึงการเขียนหนังสือเรื่องนี้ เกิดจากประสบการณ์ที่ได้สอนภาษาไทยมามากกว่า 30 ปี ผู้เขียนได้ให้ข้อคิด และเทคนิควิธีต่างๆ แก่เพื่อนครู เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ครูได้พัฒนาทั้งนักเรียนและพัฒนาตนเองควบคู่กันไป หนังสือเล่มนี้จะเป็นเพื่อนคู่คิด มิตรคู่ใจของเพื่อนครูภาษาไทยทุกคนที่จะนำไปใช้ปรับวิธีเรียนและเปลี่ยนวิธีสอน ช่วยให้เกิดพลังในการสอน สนุกสนานในการสอน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง ได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตลอด จึงเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง เพราะผู้เขียนได้เสนอเนื้อหาของแต่ละบทสรุปได้ดังนี้

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ให้ข้อคิดเห็นเรื่องคุณค่าของภาษาที่มีต่อสังคมมนุษย์ ในด้านภาษาเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้ถ่ายทอดได้ และภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เพื่อให้ภาษามีการสืบทอด ไม่ถูกทำลายต้องอาศัยกระบวนการสื่อสาร โดยองค์ประกอบของการสื่อสาร มีผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สาร และสื่อกลาง สำหรับการสื่อสารนั้นมีการใช้ภาษาทั้งภาษาที่ใช้ถ้อยคำ เรียกว่า วัจนภาษา และการใช้ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ เรียกว่าอวัจนภาษา การใช้ภาษาสื่อสารทั้งสองลักษณะจะทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ การประกอบอาชีพได้ในอนาคต

ในด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ผู้เขียนได้นำเสนอการสอนภาษาไทยสำหรับเด็กประถมศึกษา การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา สิ่งที่ครูภาษาไทยควรรู้และใส่ใจประกอบด้วยเรื่อง จิตวิทยาการเรียนรู้ ภาษาของเด็กประถมศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาสติปัญญาและความคิดของเด็กประถมศึกษา นอกจากนี้ครูภาษาไทยต้องมีบุคลิกภาพ ตั้งใจจริงในการสอนพร้อมกับการเตรียมความรู้ เตรียมแผนการสอนไว้ล่วงหน้า และต้องเข้าใจถึงพฤติกรรมของเด็กประถมศึกษาทางกาย ทางสังคม ทางอารมณ์ และทางสติปัญญา เพื่อครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลายเทคนิควิธีการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม การสอนภาษาไทยแบบบูรณาการ การสอนแบบกระบวนการปฏิบัติจริง ซึ่งเทคนิควิธีการสอนต่างๆ ต้องเหมาะสมกับบรรยากาศการจัดห้องเรียนและสอดคล้องกับการใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ เข้ามาสนับสนุนการสอนทักษะสัมพันธ์ทางภาษา การดู การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนจะส่งผลต่อผู้เรียนให้เรียนรู้ภาษาไทยอย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ

หลังจากจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาของเด็กระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนต้องมีวิธีการวัดและประเมินผลในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย โดยใช้วิธีวัดประเมินผลหลายวิธี เช่น การใช้คำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า การบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ และการตรวจผลงาน สำหรับวิธีการวัดประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทยจะประเมินผลก่อนการเรียนการสอน การประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน และการประเมินผลภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแนวทางการวัดประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ข้อควรระวังในการวัดประเมินต้องมีเครื่องมือที่เชื่อถือได้ และจัดเนื้อหาของแบบทดสอบจากง่ายไปหายาก และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละเนื้อหาของเด็กระดับประถมศึกษา

เนื้อหาสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้ได้เขียนถึงครูสอนภาษาไทยแต่ละโรงเรียนทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด มีการสะท้อนความรู้สึกของครูภาษาไทยได้ใช้แนวทางการพัฒนาผู้เรียนภาษาไทยด้วยเทคนิควิธีการสอนต่างๆ และการพัฒนาผู้เรียนด้วยใช้กระบวนการทำงานวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาที่พบ ผลงานวิจัยที่ได้ทำของครูแต่ละคนเกิดประโยชน์ต่อตัวครูและนักเรียนได้พัฒนาตนเองและนักเรียนด้วย

3. **ข้อคิดเห็นที่มีต่อหนังสือภาษาพาสอน เรื่องนำรู้สำหรับครูภาษาไทย** พบว่าหนังสือเรื่องภาษาพาสอนเรื่องนำรู้สำหรับครูภาษาไทยเหมาะสำหรับให้ครูผู้สอนภาษาไทย นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจในภาษาไทยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในด้านการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ได้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้นและเป็นการพัฒนาครู ได้สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยได้หลากหลายเทคนิควิธีการสอน แต่ควรทำเป็นกิจกรรมการสอนสำหรับนำไปใช้ ครูควรจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละช่วงวัยด้วย

เอกสารอ้างอิง

อัจฉรา ชิวพันธ์. (2557). ภาษาพาสอน เรื่องนำรู้สำหรับครูภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.